

חינוך בפרשה - ראה

משמעות 'גיל הרך'

אב ובנו התקבלו אצל **מרנא החפץ חיים**, בשהותו בוורשה הבירה. האב, סוחר בשוק המקומי, ובנו בן ה-15 מצעירי הישיבה. "באנו להתדיין בפני הרב" פתח האב. "אני סוחר, כמו אבי ז"ל. מקפיד להשכים שחרית וערבית, שיעור יומי בביהכ"ס, ומשתדל להקפיד על קיום המצות וזהירות מאיסור". "יגיע כפך כי תאכל אשריך וטוב לך!" השיב החפץ חיים. "ומה שאלתכם?".

"אני למדתי בחיידר עד גיל 14, ומאז התחלתי לסחור. אני רוצה כי גם בני היקר יצטרף אלי בעסק, להתחיל להכיר את רזי המקצוע". "ושוב, מה שאלתכם?" שואל החפץ חיים. "בני מסרב!" טוען האב. "הוא עקשן. הוא רוצה להמשיך ללמוד בישיבה!". החפץ חיים פונה לבן, כמצפה לשמוע מענה. "אבא יקר!" פתח הבן בנימוס. "אני מעריך אותך מאוד, ואכן אתה חיי כיהודי הסר מרע ועושה טוב. אך אני אוהב את הישיבה, אוהב את התורה, וחושש על נפשי בשוק ובקשרי עסקים וחברות עם הציבור שם, יהודים ואף נכרים".

החפץ חיים האזין בכובד ראש. כדי לסבר את אוזן האב הוא פתח בשיח "בוודאי שמת לב כי **בפרשת השבוע**, בין העופות הטמאים נמנית 'בת היענה'. ומדוע לא נאמר 'היען' כמו 'הנשר הפרס והעזניה'? וכי בכולם נאמר 'בן הנשר', או 'בת הפרס'? אלא, היען עצמו בשרו קשה ולא ניתן לאכלו. התורה אוסרת את 'בת היענה' כי עדיין בְּשָׁרָה רך". האב הסוחר נהנה מהפירוש היפה אך לא הבין את הקשר. והחפץ חיים ממשיך "חז"ל מלמדים כי היען רגיל לאכול שברי זכוכית! היען כה קשוח, הַנֶּשֶׁט שלו נעשה כצינור ברזל ואינו נפגע ונפצע מהזכוכיות". ועדיין – מה זה קשור אלינו, תוהה האב...

"ירמיהו מקונן במגילת איכה (ד' ג') **בַּת עַמִּי לְאֶכְזָר כִּיעֲנִים בְּמִדְבָּר**. היענים מאכילים את בניהם ובנותיהם זכוכיות, והקטנים כן נפצעים ונפגעים! לצעירים זה מזיק! היען אינו חס על רפואתם, והורסים את בניהם!". החפץ חיים ממשיך תוכחתו בנועם "אבא יקר! איבדת כבר את רגשי הקודש ואינך מבחין בנזק הרוחני האורב בשוק. הפריצות והשפה הזולה, חיבור עם גויים וקלות ראש. עיניך התקשו וליבך התאבן. על נפש בנך שָׁמור! עודו רך וטהור! לא כל מה ש'מתאים' עבורך, מתאים לו! הוא רך וטהור. מקומו בישיבה! אל תתאכזר לו כיען במדבר!

לפני מספר שנים סיפר לי מנהל תלמוד תורה על תלמיד, נער בכיתה ח', שחשש לנסוע עם הוריו לבית מלון לימי חג הסוכות. הוא התייעץ עם המנהל החכם והאוהב "כמה שנים שאנו נוסעים עם עוד כמה משפחות. כילדים, כולנו שיחקנו ובלינו יחד. כעת אני מרגיש שזה לא טוב בשבילי. אני כבר לא ילדון, אני נערך לחיי ישיבה קדושה ורוצה לשמור על עצמי. אנא המנהל, הסבר זאת להורי היקרים בצורה מכובדת".

בימי החופש נושא זה אקטואלי במיוחד. הורים מאבדים לעתים 'רגישות' ברוחניות. בפרט כאשר מדובר בהורים שכבר גידלו וכבר חיתנו ילדים, ונותרו בבית עם הצעירים. יציאה לפארק, השתתפות באירוע ובאירוח... נזכור כי אמנם אמא אוהבת לאכול שניצל מטוגן וקריספי או 'סטייק' לעיס ועסיסי, אך ברור לה כי את בנה התינוק היא לא תאכיל את זה. היא טוחנת באהבה עוף מבושל וירקות, ואף ממששת באצבעותיה לוודא כי לא מסתתר עצם קטנטן... "לא מה שהיא אוכלת - היא מאכילה"! כך גם ברוחניות!

מחשב 'לצרכי העבודה' הוא כלי חשוב. בעולם המעשה עובדים עם כלים מכלים שונים. אך המכשיר לא נועד להיות 'בייביסיטר' ל'בני היענה' הרכים והרגישים. לצערך אתה התקשחת, אל תפגע בעדינות ילדיך. שח **רבינו הפני מנחם**: בְּדוּאֵי הוֹלֵךְ בַּמִּדְבָּר בְּרַגְלִים יַחְפֹּת. אינו חש בקוצים ואינו נפגע מהצרורות. לעומתו אדם מן היישוב לא יצליח ללכת מטר... מי מהם 'מפותח' ומי ה'מפגר'? "להתרגל" לזוהמת עוה"ז זה פיגור!

זה ממש לא קל לשמור על רגישות הילדים כאשר לצערנו החושים שלנו נעשו מחוספסים. אדרבא! זהירות זו מגן עלינו משקיעות יתירה בעולם המעשה. הורים לילד אלרגי שומרים על חושים מחודדים, לבל יסתכן. כך גם ברוחניות, אשרנו שאנו אלרגיים להבלי העולם, אסור לנו "להתרגל"! נמשיך להתפלל "זוכני לגדל **בנים ובני בנים**... זרע קודש בה' דבקים". אף כשיש גם 'בני בנים' - נמשיך לשמר קדושת ה'בנים'...

כתיבה וחימה טובה!

יחיאל מיכל מונדרוביץ'

להארות והזמנות: 123ymm@gmail.com